

ORIGINAL RESEARCH PAPER

The Role of Teacher Knowledge and Attitudes Related to Teacher Job on Professional Qualifications and Job Self-Efficacy Student-Teachers of Farhangian University of Tabriz

Abolfazl Ghasemzadeh Alishahi^{*1}, Mohammad Hosein Nematian², Mohammad Razzaghi³

¹ Associate Professor of Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.

² M.A. in Educational Administration, Faculty of Human Sciences, Islamic Azad University, Marand Branch, Marand, Iran.

³ Ph.D in Educational Administration, Department of Educational Sciences, Faculty of Literature and Humanities, Urmia University, Urmia, Iran.

ABSTRACT

Background and Objectives: Since the main key to education is in the hands of teachers, employing the most capable and qualified people for the teaching profession is one of the most important issues, and paying attention to the various qualifications of teachers causes survival and guarantees continuity. The educational system and the achievement of lofty goals. Therefore, the purpose of the current research is to investigate the role of teacher knowledge and attitude related to teaching job on the professional qualifications and job self-efficacy of Farhangian University student-teachers. **Methods:** This research has been done by descriptive-correlation method based on structural equation modeling. The statistical population of the present study included all 2437 student-teachers of Tabriz Farhangian University in the academic year of 2019-2020 who were studying in the campuses of Farhangian University in this city. The sample size was determined using Kerjencie and Morgan 335 persons and using stratified random sampling method, questionnaires were distributed among student-teachers. In order to collect research data from teacher self-efficacy questionnaires of Shannon-Moran and Hui (2001), Mullah-Nejad professional qualifications (2012), Sahin (2011) educational and content knowledge and attitude Applied to the teaching profession of Astner et al. (2009). **Findings:** The results showed that teacher knowledge in professional competence ($\beta = 0.29$) and job self-efficacy ($\beta = 0.24$), teacher's job attitude in professional competence ($\beta = 0.37$) and job self-efficacy ($\beta = 0.51$) Student-teacher has a positive and significant effect. **Conclusion:** In general, the findings of the research emphasize the effective role of teacher knowledge and attitude related to the teaching profession on the professional qualifications and job self-efficacy of student-teachers. In this regard, it is suggested that the knowledge and content presented to students-teachers should be in line with the changes in today's world and the needs of learners.

Keywords:

Teacher Knowledge,
Attitudes Related to Teaching Career,
Professional Competencies,
Job Self-Efficacy,
Teacher-Students,

1 .Corresponding author

✉ ghasemzadeh@azaruniv.ac.ir

Received: 2020/04/10

Reviewed: 2022/04/28

Accepted: 2022/05/07

DOI: [10.48310/PMA.2024.3512](https://doi.org/10.48310/PMA.2024.3512)

ISSN (Online): 2645-8098

Citation (APA): Ghasemzadeh, A., Nematian, M. H., & Razzaghi, M. (2024). The Role of Teacher Knowledge and Attitudes Related to Teacher Job on Professional Qualifications and Job Self-Efficacy Student-Teachers of Farhangian University of Tabriz. *Educational and Scholastic studies*, 13 (1), 1 - 17 .

 <https://doi.org/10.48310/PMA.2024.3512>

نقش دانش معلمی و نگرش مرتبط با شغل معلمی بر صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی شغلی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان شهر تبریز

مقاله پژوهشی / مروری

ابوالفضل قاسم‌زاده علیشاهی^{۱*}، محمد حسین نعمتیان^۲، محمد رزاقی^۳

۱. دانشیار مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۲. کارشناسی‌ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرنده، مرنده، ایران.
۳. دکترای مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

چکیده

پیشینه و اهداف: از آنجاکه کلید اصلی آموزش و پرورش در دست معلمان است، به کارگماردن شایسته‌ترین افراد برای حرفه معلمی از مهم‌ترین موضوعات است و توجه به صلاحیت‌های گوناگون معلمان، ضامن تداوم نظام آموزشی و دستیابی به اهداف متعالی می‌شود. از این رو، هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش دانش معلمی و نگرش مرتبط با شغل معلمی بر صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی شغلی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان است. **روش‌ها:** این پژوهش به روش توصیفی-همبستگی مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان شهر تبریز به تعداد ۲۴۳۷ در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بود که در پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان این شهر مشغول به تحصیل بودند. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۳۳۵ نفر تعیین شد و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، پرسش‌نامه‌ها بین دانشجومعلمان توزیع شد. به منظور گردآوری داده‌های پژوهش از پرسش‌نامه‌های خودکارآمدی معلم شانون-موران و هوی (۲۰۰۱)، صلاحیت‌های حرفه‌ای ملاتی‌نژاد (۱۳۹۱)، دانش تربیتی و محتوایی ساهین (۲۰۱۱) و نگرش به شغل معلمی آستر و همکاران (۲۰۰۹) استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که دانش معلمی بر صلاحیت حرفه‌ای ($\beta=0/29$) و خودکارآمدی شغلی ($\beta=0/24$)، نگرش به شغل معلمی بر صلاحیت حرفه‌ای ($\beta=0/37$) و خودکارآمدی شغلی ($\beta=0/51$) دانشجومعلمان تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. **نتیجه‌گیری:** در مجموع، یافته‌های پژوهش بر نقش مؤثر دانش معلمی و نگرش مرتبط با شغل معلمی بر صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی شغلی دانشجومعلمان تأکید می‌کند. در این راستا پیشنهاد می‌شود دانش و محتوای ارائه شده به دانشجومعلمان لازم است در راستای تغییرات دنیای امروز و نیازهای فراگیران باشد.

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید.

واژه‌های کلیدی:

دانش معلمی
نگرش مرتبط با شغل
صلاحیت حرفه‌ای
خودکارآمدی شغلی
دانشجو-معلمان

۱. نویسنده مسئول
ghasemzadeh@azaruniv.ac.ir[✉]

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۱۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۲/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۱۷

شماره صفحات: ۱۷-۱

DOI: [10.48310/PMA.2024.3512](https://doi.org/10.48310/PMA.2024.3512)

شاپا الکترونیکی: ۲۶۴۵-۸۰۹۸

COPYRIGHTS

©2024 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

مقدمه

در روزگار ما که معلم و آموزش از ارکان توسعه به شمار می‌روند، نگاه متفکران آموزش و پرورش بر این نکته متمرکز است که این حرفه، هم‌چون دیگر حرفه‌ها، خالی از دانش‌ها و صلاحیت‌های خاص خود نیست (Ali Ahmadi, Amini, Zarrin, & Mahdizade Tehrani, 2016). معلمان به‌عنوان یکی از ارکان اصلی و مهم آموزش و پرورش، نقش اساسی در کیفیت آموزش دارند و توفیق یا شکست برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی هر نظام و هر کشوری به معلمان آن بستگی دارد (Mirkamali et al, 2018). از این رو، استخدام تواناترین و شایسته‌ترین افراد برای حرفه معلمی از مهم‌ترین موضوعات است و توجه به صلاحیت‌های گوناگون معلمان، موجب بقا و ضامن تداوم نظام آموزشی و دستیابی به اهداف متعالی می‌شود (Nasiri & Moradisafar, 2018).

مفهوم صلاحیت از برآورده شدن یک استاندارد و یا به‌طور ضمنی به مفهوم کیفیت دلالت می‌کند و در حرفه معلمی شامل نگرش، دانش و مهارت‌هایی است که باید داشته باشند. صلاحیت و شایستگی به جزئیات فنی شغل معلمان اشاره دارد (Demir, 2016) که با کسب آن‌ها می‌تواند در فرایند تعلیم و تربیت، رشد جسمی، عقلی، عاطفی و اجتماعی فراگیران را تسهیل کند و واجد ویژگی‌هایی همچون ایجاد توانمندی، کاربردی بودن، قابل اندازه‌گیری بودن و پاسخگویی به نیازهای خاص در فرایند یاددهی و یادگیری است (Farzaneh, Poorkarimi, & Ezati, 2015). نداشتن یا کمبود صلاحیت‌های اولیه و مهارت‌های لازم و به‌روز، موجب کاهش اعتمادبه‌نفس، کاهش سطح انرژی و علاقه، ضعف حافظه و سایر عوامل ناشی از افسردگی و فشار روانی، خشم، پرخاشگری، بی‌زاری از کار و... می‌شود که همگی موجب کاهش صبر و بردباری، ظرافت در کار، کمی تسلط بر کار و افت بازده شده و علاوه بر به خطر انداختن بهداشت روانی فرد، بر مسئولیت شغلی وی به‌عنوان معلم خلل وارد می‌کند. چارچوب‌ها و رویکردهای متعددی برای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از سوی صاحب‌نظران ارائه شده است که می‌توان به ترکیب‌هایی چندوجهی از دانش، مهارت‌ها، درک، ارزش‌ها و نگرش‌ها (Venkatraman & Rajasekaran, 2018)، اخلاق حرفه‌ای، ابعاد شخصی، بین‌فردی و تخصصی (Mirkamali, Narenji Thani, & Asadi, 2019)، شخصی، دانش، مهارت و انگیزش (Zakirovra, 2016)، شناختی، دانش تخصصی، باورهای مربوط به یادگیری و متغیرهای انگیزشی و خودتنظیمی (Lauer mann & Konig, 2016) و صلاحیت‌های شناختی، نگرشی و مدیریتی (Mollaenezhad, 2012) اشاره کرد.

امروزه بهترین معلم کسی است که دارای قابلیت خلق روش‌های تازه باشد. هر معلم باید تلاش کند در خویشتن، قابلیت کشف روش‌های جدید را بی‌رواند و دوره تربیت معلم، دوران حساسی در این زمینه است. از متغیرهای تأثیرگذار بر صلاحیت حرفه‌ای دانش‌جو معلمان، خودکارآمدی شغلی است (Safari, 2018). خودکارآمدی شغلی برگرفته از مفهوم خودکارآمدی بندورا است و به‌صورت قضاوت فرد درباره توانایی خود برای انجام اصل تکلیف در چارچوب شغلی و حرفه‌ای معین تعریف شده است (Keshavarz, Barazadeh, & Molajafari, 2016). خودکارآمدی به‌عنوان ادراک خود، باور و قضاوت فرد در مقابله با موقعیت‌های مختلف، سازماندهی فعالیت‌های لازم برای نشان دادن عملکرد خاص و موفقیت در آن عملکرد تعریف می‌شود. باورهای خودکارآمدی افراد بسته به تجربیات گذشته در موقعیت‌های مشابه (موفقیت یا شکست)، دیدگاه سایر افراد در مورد شایستگی‌های آن‌ها و ارزیابی‌های مربوط به مهارت‌های خود، ممکن است بالا یا پایین باشد. نظریه خودکارآمدی بر این فرض مبتنی است که باور افراد در مورد توانایی‌ها و استعدادهایشان تأثیرات مثبتی بر اعمال آن‌ها دارد. افرادی که به توانایی خود اعتقاد ندارند، در موقعیت‌های بحرانی دچار ناامیدی و درماندگی می‌شوند و احتمال این‌که به نحو مطلوبی رفتار کنند، کاهش می‌یابد. این افراد از رویارویی با مشکلات چالش‌زا هراس دارند و به‌تبع آن عملکردشان دچار آسیب می‌شود (Rahimi, Kasaei, & Asadpour, 2019). از این رو، باور به خودکارآمدی معلمان نیز بیانگر باورهای خودکارآمدی فرد برای یک موقعیت خاص (یاددهی-یادگیری) است (Üstüner, 2017). احساس خودکارآمدی معلم، قضاوت‌های معلم از توانایی‌ها و قابلیت‌هایش برای دستیابی به پیامدهای مطلوب در مورد یادگیری دانش‌آموزان و درگیر کردن آنان در فعالیت‌های تحصیلی است. باورهای معلمان

نسبت به توانایی‌هایشان یکی از قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های اثربخشی آموزشی به شمار می‌رود. کارآمدی معلم بیانگر باورهای معلم درباره توانایی‌هایش در سازمان دادن و به‌جا گذاشتن اعمال ضروری و لازم، برای ارائه یک تدریس موفق در یک بافت ویژه و ظرفیت اثرگذاری وی بر عملکرد دانش‌آموزان است (Yenice, 2009). از سویی دیگر، تنها زمانی بر کارکرد تأثیر می‌گذارد که شخص مهارت‌های لازم برای انجام کاری ویژه را دارا باشد و برای انجام کار به‌اندازه کافی برانگیخته شود (Safarizanjani et al, 2017).

از جمله عواملی که می‌تواند بر توانایی معلم مؤثر باشد، خودکارآمدی است. خودکارآمدی و صلاحیت حرفه‌ای مانند دو بال پرواز در حرفه معلمی به حساب می‌آیند (Asadian, Ghasemzadeh Alishahi, & Gholizadeh, 2017). وقتی کارکنان با اطلاعات و مهارت‌های بیشتری تجهیز شوند، آن‌ها احساس توانمندی خواهند کرد (Seyed Javadin, 2008) و صلاحیت‌های حرفه‌ای‌شان توسعه یابد (Fereday & Muir, 2006). همچنین یافته‌های پژوهشی نشان داد که بین میزان برخورداری از صلاحیت حرفه‌ای با متغیر خودکارآمدی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد (Chegini Nejad, 2012). یکی از ابعاد خودکارآمدی، احساس شایستگی است (Farzaneh et al, 2015)؛ بنابراین مشارکت در توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای می‌تواند اثر مثبتی در بهبود خودکارآمدی شغلی داشته باشد (Safarizanjani et al, 2017). در پژوهش‌های مختلف اشاره شده است که معلمان برای انجام دادن وظایف خود نیاز به برخی شایستگی‌ها و صلاحیت‌ها دارند و پیشرو این صلاحیت‌ها، خودکارآمدی شغلی است. زمانی که شرایط آموزش و تدریس در نظر گرفته می‌شود، آن‌ها باید با شرایط مختلفی روبرو شوند و با مشکلات گوناگونی مقابله نمایند. خودکارآمدی شغلی برای پرداختن و حل این مشکلات و رسیدگی به این موقعیت‌ها لازم است (Asadian et al, 2017). بررسی این‌که چه عواملی می‌توانند بر صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی دانش‌جو معلمان تأثیرگذار باشند دارای اهمیت است. از عواملی که در این پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرند دانش معلمی و نگرش به شغل معلمی دانش‌جو معلمان هستند. ماهیت تدریس اثربخش یعنی توانایی معلم برای این‌که تجربه یادگیری را فراهم آورد تا به کسب نتایج مطلوب منتهی شود. برای این‌که چنین چیزی اتفاق بیفتد باید به ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان اقدام کرد. دانش معلمی به‌عنوان یکی از صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم با فرایند تدریس سروکار دارد (Adli, 2015). مراکز تربیت معلم از جمله مراکزی هستند که در شکل‌گیری دانش تدریس نقش اساسی دارند (Fazeli & Mehrmohammadi, 2015). تدریس باکیفیت را می‌توان در ارکانی همچون فضای آماده، محتوای مناسب و صلاحیت‌های معلم جمع‌بندی کرد. بخشی از این صلاحیت‌های معلمی در انواع دانشی می‌توان یافت که معلمان از آن سود می‌برند. شاید بتوان گفت که تدریس باکیفیت در گرو استفاده درست از این دانش‌ها است (Ali Ahmadi et al, 2016). دانش معلمان به‌عنوان جنبه‌ای از شایستگی می‌تواند به زوایای فرعی مختلفی تقسیم شود که اغلب در ادبیات مورد بحث قرار گرفته است (Blömeke et al, 2014). شولمن (Shulman, 1985)، انواع دانش معلمی را به هفت نوع تقسیم می‌کند که عبارت‌اند از: دانش موضوعی یا محتوایی، دانش محتوای تربیتی یا پداگوژی محتوایی، دانش عمومی تربیتی شامل راهبردها و اصول مدیریت کلاس درس و سازمان‌دهی مناسب موضوع‌های درسی یا دانش پداگوژی، دانش برنامه درسی، دانش دانش‌آموز یا دانش در باره یادگیرندگان و خصوصیات آن‌ها، دانش در باره موقعیت تربیتی شامل ویژگی‌های فرهنگی، اجتماعی و موقعیت مدرسه و دانش در باره هدف‌ها، مقاصد و ارزش‌های تربیتی و زمینه‌های تاریخی و فلسفی (Blömeke & Kaiser, 2014). از زمانی که شولمن مفهوم دانش موضوعی، دانش محتوای پداگوژیکی و دانش برنامه‌های درسی را ارائه داده است، دانش معلمان توجه بسیاری از محققان را به خود جلب کرده است (Blömeke et al, 2014; Wilson et al, 1987; Koirala, Davis & Johnson, 2008) سه مؤلفه دانش، مهارت و نگرش است (Bibak, Bakhshayesh, & Barzegarbfroee, 2014). فهم انواع دانش ذکر شده در نظر شولمن، به‌ویژه دانش محتوایی تربیتی می‌تواند کمک شایانی به تبیین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان کند (Ali Ahmadi et al, 2016).

در کنار صلاحیت حرفه‌ای که از طریق آموزش‌های سازمانی و یا کلاس درس و یا تلاش خود فرد حاصل می‌شود، خودکارآمدی شغلی نیز می‌تواند از دانش معلمی و نگرش به شغل معلمی تأثیر بپذیرد. صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی به‌خاطر پیامدهای سازمانی مهم آن، اهمیت یافته است. امروزه این موضوع که سازمان‌ها چگونه می‌توانند صلاحیت حرفه‌ای و خودکارآمدی را بالا ببرند حائز اهمیت است. باتوجه‌به این‌که متغیرهای صلاحیت حرفه‌ای و خودکارآمدی به‌عنوان عوامل اثرگذار در رفتار سازمانی معلمان است، احتمال می‌رود همه این عوامل متأثر از عامل مهم‌تری به نام نگرش شغلی است (Hejazi, Sadeghi, & Khaki, 2012). ویژگی مهم دیگر، نگرشی است که معلمان نسبت به شغل خود دارند. نگرش شغلی نیز یکی از مهم‌ترین عواملی است که نقش برجسته‌ای در اثربخشی سازمان دارد (Dinarvand & Golzari, 2019). نگرش به‌عنوان یک سازه فرضی، درجه شخصی از دوست‌داشتن یا دوست‌نداشتن چیزی را نشان می‌دهد (Ahmad, 2011). به‌طور اساسی، نگرش را به‌عنوان مجموعه‌ای نسبتاً پایدار از احساسات، باورها و آمادگی‌های رفتاری، نسبت به اشخاص، اندیشه‌ها، اشیا یا گروه‌ها تعریف کرده‌اند. نگرش‌های حرفه‌ای (شغلی) یا احساسات کلی فرد به شغلش، ارزیابی‌ها و احکام ارزشی مطلوب یا نامطلوب در خصوص جنبه‌های مختلف کار و محیط شغلی است و به آن احساسات کلی، تعیین بیشتری می‌بخشد (Dinarvand & Golzari, 2019). تدریس به‌عنوان یک حرفه شامل فعالیت‌هایی در رابطه با شروع، هدایت، تسهیل و تحقق فرایند یادگیری در افراد برای یک هدف خاص است. شخصی که این فعالیت‌ها را اجرا می‌کند معلم است. نگرش نسبت به حرفه یا شغل معلمی عبارت است از دیدگاه‌های افراد درباره حرفه معلمی و این‌که در زمان انتخاب حرفه، چه احساسی درباره عملکرد خود دارند (Bibak et al, 2014). در حوزه صلاحیت و توسعه حرفه‌ای معلمان، تمایلات انگیزشی معلمان از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین انگیزش شغلی از عوامل تعیین‌کننده فرایند آموزش، تعامل اجتماعی، خودشکوفایی حرفه‌ای و توسعه حرفه‌ای معلمان است (Mesrabadi, Yarmohammedzadeh, & Azimpour, 2018). پژوهش‌ها نشان می‌دهد بین نگرش دانشجومعلمان به حرفه معلمی و باورهای خودکارآمدی آن‌ها رابطه معناداری وجود دارد (Kula, 2022). نگرش‌ها و مفاهیم مرتبط به حرفه معلمی از توجه به امر تدریس به دست آمده‌اند؛ بنابراین، نگرش نسبت به حرفه معلمی به معنای عشق‌ورزیدن نسبت به تدریس است. در نظام آموزش‌وپرورش، دانشجومعلمان باید یک برتری در تمامی جنبه‌های رفتاری خود داشته باشند تا به صورت خوشایندی بر رفتار دانش‌آموزان تأثیر بگذارند. دانشجومعلمان به‌عنوان معلمان آینده، در صورتی که نگرش آنها منفی باشد، زندگی اجتماعی و اخلاقی کودکان را تحت تأثیر قرار خواهند داد. معلمان خوب الگوهای اخلاقی و اجتماعی جامعه هستند که علاوه بر دانش‌آموزان، نیروی انسانی لازم برای پیشرفت کشور را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهند (Ahmad, 2011). اگر دانشجومعلمان نگرش منفی نسبت به حرفه معلمی داشته باشند، میزان ترک تحصیل آن‌ها در همان دوره دانشجویی بالاست یا حتی ممکن است بعد از فارغ‌التحصیلی وارد این حرفه نشوند، و اگر هم به‌عنوان معلم کار کنند، رضایت کمی نسبت به شغل خود دارند یا به احتمال بیشتری شغل خود را رها خواهند کرد (Bibak et al, 2014). اگر معلمان به صلاحیت حرفه‌ای و خودکارآمدی خود ایمان داشته باشند، زمان، انرژی و تلاش بیشتری صرف حرفه خویش می‌کنند. به عبارت دیگر، باورهای معلمان روی صلاحیت حرفه‌ای و خودکارآمدی اثر می‌گذارد. نگرش مثبت این قابلیت را دارد که خودکارآمدی و صلاحیت حرفه‌ای را افزایش دهد. متغیر نگرش شغلی و احساس خودکارآمدی در واقع باورهایی هستند که در صورت مثبت بودن، صلاحیت حرفه‌ای را افزون‌تر و کیفیت را تضمین می‌کنند (Hejazi et al, 2012). یافته‌های پژوهش‌ها نشان می‌دهد نگرش‌های شغلی از جمله مهم‌ترین عوامل مربوط به نگهداری معلمان در آموزش‌وپرورش است. همچنین نگرش به حرفه معلمی و ویژگی‌های شخصیتی در چگونگی رفتار معلم در کلاس درس نقش مهمی دارد (Bibak et al, 2014). از این‌رو، باتوجه‌به اهمیت موضوع و مطالب ارائه شده، این پژوهش قصد دارد به این سؤال پاسخ دهد که آیا دانش معلمی و نگرش مرتبط با شغل معلمی بر صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی شغلی اثرگذار است یا خیر؟

پیشینه پژوهش

باتوجه به ادبیات ذکر شده، برخی از پیشینه‌های مرتبط با این پژوهش بدین شرح است:

هیلفرت-راپل و همکاران (Hilfert-Rüppell et al, 2021) در پژوهشی به بررسی دانش حرفه‌ای و انتظارات خودکارآمدی معلمان پیش از خدمت در زمینه استدلال علمی و تشخیص پرداختند و به این نتیجه رسیدند که معلمان پیش از خدمت فاقد دانش محتوایی آموزشی (آموزشی) در مورد مشکلات بالقوه دانش‌آموز بودند و همچنین سطح پایینی از دانش روش‌شناختی محتوا (رویه‌ای) را نشان دادند. بین آگاهی از مشکلات دانش‌آموز و رویکرد آزمایش با انتظارات خودکارآمدی برای تشخیص توانایی‌های دانش‌آموز در زمینه استدلال علمی همبستگی وجود نداشت. انتظارات خودکارآمدی در مورد توانایی‌های خود برای مقابله با موفقیت با فعالیت‌های تشخیصی عمومی و تجربی به طور قابل توجهی کمتر از نگرش نسبت به اهمیت تشخیص در تربیت‌معلم بود.

یانگ و همکاران (Yang et al, 2020) در پژوهشی به بررسی رابطه بین دانش معلمان ریاضی و توجه حرفه‌ای در معلمان چینی پرداختند. نتایج نشان داد دانش معلمی به طور کلی با توجه حرفه‌ای آن‌ها رابطه معناداری دارد هرچند این رابطه ضعیف است. همچنین مؤلفه‌های دانش معلمی با توجه حرفه‌ای معلمان به شکل متفاوتی رابطه دارد. آن‌ها تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی را نیز در روابط به دست آمده دخیل می‌دانند.

میرکمالی و همکاران (Mirkamali et al, 2019) در پژوهشی به ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از دیدگاه مدیران مدارس ابتدایی استان مرکزی پرداختند. نتایج نشان داد وضعیت موجود صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در تمام مؤلفه‌ها بالاتر از حد متوسط است. نتایج رتبه‌بندی ابعاد صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان نشان داد ابعاد اخلاق حرفه‌ای، شخصی، بین‌فردی و تخصصی از لحاظ اولویت‌بندی به ترتیب در رتبه اول تا چهارم قرار دارند.

ماجدی و همکاران (Majedi et al, 2019) در پژوهشی به بررسی صلاحیت‌های معلمی متناسب با ویژگی‌های جهانی و اعتبارسنجی آن از دیدگاه مدیران و معلمان نمونه مدارس شهر تهران پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد صلاحیت‌های حرفه‌ای در پنج بعد شامل دانش حرفه‌ای (دانش‌پداگوژی، برقراری ارتباط، تخصصی/سازمانی و خودشناسی)، مهارت‌های حرفه‌ای (مهارت تدریس، برقراری ارتباط مؤثر، کار تیمی، فناورانه و ارزشیابی)، توانایی‌های حرفه‌ای (تفکر خلاق، تفکر انتقادی، حل مسئله، توانایی ذهنی/تحلیلی، رهبری)، نگرش‌های حرفه‌ای (یادگیری مادام‌العمر، نگرش معلمی، خود/دگرباوری مثبت، نگرش پیش‌کنشی، نگاه دموکراسی، دیدگاه دانش‌آموز محوری) و ویژگی‌های حرفه‌ای (اخلاقی، رفتاری، عاطفی و ارتباطی) است.

آکدمیر (Akdemir, 2018) در پژوهشی به بررسی رابطه بین باورهای خودکارآمدی معلمان و نگرش به حرفه معلمی پرداخت. نتایج نشان داد بین باورهای خودکارآمدی و نگرش به حرفه معلمی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

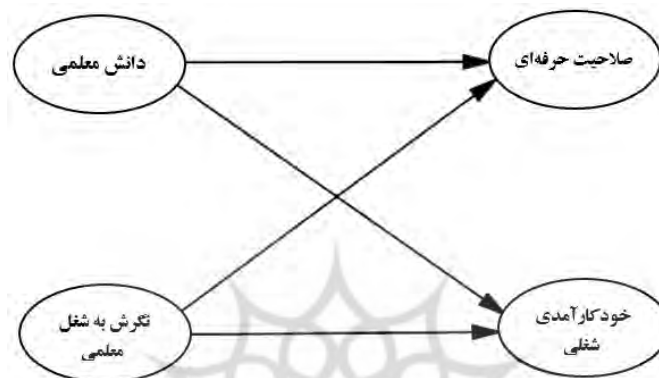
آستنر (Üstüner, 2017) در پژوهشی به بررسی ویژگی‌های شخصیت و نگرش به حرفه معلمی با نقش میانجی خودکارآمدی دانشجومعلمان دانشگاه اینونوی^۱ ترکیه پرداخت. نتایج پژوهش نشان داد رابطه مثبت و معناداری بین پنج عامل شخصیت شامل برون‌گرایی، باز بودن، وجدانی بودن و توافق با باورهای خودکارآمدی معلم و رابطه منفی و معناداری بین شخصیت روان‌رنجوری و باورهای خودکارآمدی معلم وجود دارد. همچنین مشاهده شد که باورهای خودکارآمدی دانشجومعلمان در رابطه بین پنج عامل شخصیت و نگرش به حرفه معلمی نقش میانجی ایفا می‌کند.

موراتان و اوزدمیر (Murathan & Özdemir, 2017) در پژوهشی به بررسی نگرش دانشجومعلمان تربیت‌بدنی به حرفه معلمی و احساس شایستگی پرداختند. نتایج آن‌ها نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین نگرش به حرفه معلمی و احساس شایستگی در دانشجومعلمان تربیت‌بدنی وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد باتوجه به دانشگاه از لحاظ صلاحیت حرفه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد؛ ولی از لحاظ نگرش به حرفه معلمی این تفاوت معنادار نیست.

بی‌باک و همکاران (Bibak et al, 2014) در پژوهشی به بررسی نقش ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت آموزشی و

^۱ . İnönü

توانمندی فردی در نگرش به حرفه معلمی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان یزد پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که بین نمره مؤلفه‌های توانمندی فردی، ویژگی‌های شخصیتی (به‌غیر از روان‌نژندی) و مؤلفه‌های کیفیت آموزشی (به‌غیر از کیفیت امکانات، زیرساخت‌ها و امور پشتیبانی) با نگرش به حرفه معلمی دانشجومعلمان رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که متغیرهای مذکور می‌توانند متغیر نگرش نسبت به حرفه معلمی را تبیین کنند و دلپذیر بودن بهترین پیش‌بینی‌کننده نگرش نسبت به حرفه معلمی است. محمدی (Mohammadi, 2014) در پژوهشی به بررسی رابطه نگرش شغلی با خودکارآمدی حرفه‌ای دبیران مدارس دخترانه پرداخت و به این نتیجه دست یافت که بین نگرش شغلی و خودکارآمدی معلمان رابطه مثبت معناداری است. بر اساس این پژوهش‌ها، الگوی مورد نظر این تحقیق در قالب شکل ۱ ارائه شد:

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش (اقتباس از (Yang et al, 2020; Akdemir, 2018; Murathan & Özdemir, 2017; (Sharp et al, 2016

روش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و به روش توصیفی - همبستگی مبتنی بر مدل‌بانی معادلات ساختاری انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان شهر تبریز به تعداد ۲۴۳۷ در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بود که در پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان (پردیس برادران علامه امینی و پردیس خواهران الزهرا) این شهر مشغول به تحصیل بودند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۳۳۵ نفر تعیین شده و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای پرسش‌نامه‌ها بین دانشجومعلمان توزیع شد. برای گردآوری داده‌ها از چهار پرسش‌نامه به شرح زیر استفاده شد:

(۱) **پرسش‌نامه خودکارآمدی معلم:** برای اندازه‌گیری احساس کارآمدی تدریس دانشجومعلمان پرسش‌نامه خودکارآمدی معلم شانن-موران و هوی (Shannon-Moran & Hoy, 2001) استفاده شد. این پرسش‌نامه دارای ۱۲ گویه است که بر مبنای طیف لیکرت ۵ درجه‌ای تنظیم شده است. سازندگان این پرسش‌نامه روایی سازه را با استفاده از تحلیل عاملی تأیید مشخص کرده و معلوم ساختند که خرده‌مقیاس‌های آن با توان بالایی متغیر احساس خودکارآمدی معلم را اندازه‌گیری می‌کنند. همچنین پایایی پرسش‌نامه را با استفاده از آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه برابر با ۰/۸۱ گزارش کرده‌اند. در ایران نیز رضایی و زین‌آبادی (Rezaei & Zeinabadi, 2012) ضریب پایایی این پرسش‌نامه را ۰/۸۹ گزارش کرده است. پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۱ محاسبه شد.

(۲) **پرسش‌نامه صلاحیت حرفه‌ای:** برای اندازه‌گیری صلاحیت‌های حرفه‌ای دانشجومعلمان از پرسش‌نامه ملایی‌نژاد (Mollaeenezhad, 2012) استفاده شد. این پرسش‌نامه دارای ۳۹ گویه است که شامل سه خرده‌مقیاس صلاحیت شناختی (۱۴ گویه)، صلاحیت نگرشی (۹ گویه) و صلاحیت مدیریتی (۱۶ گویه) می‌باشد. این پرسش‌نامه

براساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (از خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) ساخته شده است. پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۸ محاسبه شد.

۳) پرسش‌نامه دانش معلمی: جهت اندازه‌گیری دانش معلمی دانشجو معلمان از پرسش‌نامه دانش تربیتی و محتوایی ساهین (Sahin, 2011) استفاده شد. این پرسش‌نامه دارای ۲۳ گویه است که بر مبنای طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) تنظیم شده است. این پرسش‌نامه دارای چهار مؤلفه دانش محتوایی (۶ گویه)، دانش تربیتی (۶ گویه)، دانش محتوای تربیتی (۷ گویه) و دانش محتوای فناوری (۴ گویه) می‌باشد. ساهین (Sahin, 2011) پایایی این پرسش‌نامه را با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۶ و برای هر یک از مؤلفه‌های دانش محتوایی ۰/۸۶، دانش تربیتی ۰/۹۰، دانش محتوای تربیتی ۰/۹۲ و دانش محتوای فناوری ۰/۸۸ به دست آورد. پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۷۵ محاسبه شد.

۴) پرسش‌نامه نگرش به شغل معلمی: برای اندازه‌گیری نگرش به شغل معلمی دانشجو معلمان از پرسش‌نامه آستر و همکاران (Üstüner, Demirtaş & Cömert, 2009) استفاده شد. این پرسش‌نامه دارای ۳۴ گویه است که نگرش معلمان را پیش از خدمت به حرفه معلمی اندازه می‌گیرد و بر مبنای طیف لیکرت طیف ۵ درجه‌ای (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) تنظیم شده است. آستر و همکاران (Üstüner et al, 2009) میزان روایی هم‌زمان را ۰/۸۹ و ضریب پایایی به دست آمده از آلفای کرونباخ را ۰/۷۲ و میزان اعتبار درونی را ۰/۹۳ گزارش کرده است. پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۹۰ محاسبه شد.

یافته‌ها

تعداد ۲۰۵ نفر (برابر با ۶۱/۲ درصد) شرکت‌کنندگان در این پژوهش را برادران و تعداد ۱۳۰ نفر (برابر با ۳۸/۸ درصد) را خواهران تشکیل دادند. تعداد ۷۲ نفر از دانشجویان (برابر با ۲۱/۵ درصد) ترم چهارم، ۶۸ نفر (برابر با ۲۰/۳ درصد) ترم پنجم، ۱۰۸ نفر (برابر با ۳۲/۲ درصد) ترم ششم و ۸۷ نفر (برابر با ۲۶ درصد) در ترم هفتم تحصیل می‌کردند (جدول ۱).

جدول ۱. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمره	حداکثر نمره	تعداد
دانش معلمی	۳/۸۹۳	۰/۳۸۲	۲/۸۳	۴/۷۴	۳۳۵
خودکارآمدی شغلی	۴/۱۳۲	۰/۴۸۱	۲/۱۷	۵	۳۳۵
صلاحیت حرفه‌ای	۴/۵۶۴	۰/۳۳۷	۳/۶۰	۵	۳۳۵
نگرش به شغل معلمی	۳/۸۵۹	۰/۵۳	۲/۶۲	۵	۳۳۵

جدول ۱، آماره‌های توصیفی متغیرهای دانش معلمی، خودکارآمدی شغلی، صلاحیت حرفه‌ای و نگرش به شغل معلمی را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف معیار متغیر دانش معلمی به ترتیب برابر با ۳/۸۹ و ۰/۳۸، خودکارآمدی شغلی ۴/۱۳ و ۰/۴۸، صلاحیت حرفه‌ای ۴/۵۶ و ۰/۳۴ و نگرش به شغل معلمی ۳/۸۶ و ۰/۵۳ به دست آمده است. قبل از آزمون فرضیه‌های پژوهش، آزمون ناپارامتریک کولموگروف- اسمیرنوف^۱ برای تعیین نرمال بودن توزیع داده‌ها اجرا شد. که نتایج آن در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیر	آماره آزمون	Df	معناداری	کجی	کشیدگی
دانش معلمی	۰/۰۷۲	۲۳۵	۰/۰۹۸	-۰/۲۰۵	۰/۰۶۲
خودکارآمدی شغلی	۰/۰۷۳	۲۳۵	۰/۰۹۶	-۰/۵۵۶	۰/۸۹۷
صلاحیت حرفه‌ای	۰/۱۰۲	۲۳۵	۰/۰۶۹	-۱/۰۰۸	۰/۵۹۲
نگرش به شغل معلمی	۰/۰۹۵	۲۳۵	۰/۰۷۶	-۰/۱۵۷	-۰/۲۰۸

همان‌گونه که مشاهده می‌شود، نتیجه این آزمون برای هر چهار متغیر معنادار به دست آمده است ($P < ۰/۰۵$). با توجه به این نتایج می‌توان گفت که فرض نرمال بودن متغیرها رعایت نشده است. اما باید توجه داشت که براساس نظر متخصصان حوزه روش‌های آماری چنین نتایجی در نمونه‌های با حجم بالا (۵۰ به بالا) معمول است و احتمال اینکه آزمون کولموگروف - اسمیرنوف از لحاظ آماری معنادار باشد، زیاد است. یکی از شاخص‌های دیگر که به منظور بررسی نرمال بودن مورد استفاده قرار می‌گیرد شاخص کجی و کشیدگی است. ضرایب کجی در بازه ۲- تا ۲ و ضرایب کشیدگی در بازه ۵- تا ۵ نرمال است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود مقادیر کجی و کشیدگی متغیرها در بازه مورد نظر بوده که به معنای عدم تخطی از مفروضه نرمال بودن است. همبستگی بین متغیرهای پژوهش در جدول ۳ ارائه شده است.

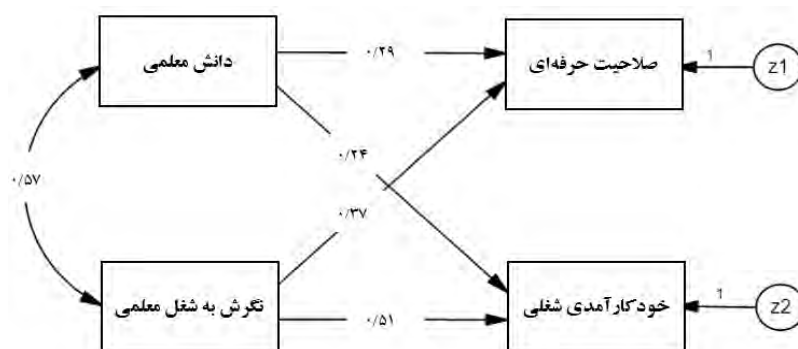
جدول ۳. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	دانش معلمی	نگرش به شغل معلمی	صلاحیت حرفه‌ای	خودکارآمدی شغلی
دانش معلمی	۱			
نگرش به شغل معلمی	۰/۵۷**	۱		
صلاحیت حرفه‌ای	۰/۵۰**	۰/۵۲**	۱	
خودکارآمدی شغلی	۰/۵۳**	۰/۶۵**	۰/۴۸**	۱

چنان‌چه مشاهده می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیر دانش معلمی با صلاحیت حرفه‌ای ($r = ۰/۵۰$)، دانش معلمی و خودکارآمدی شغلی ($r = ۰/۵۳$)، نگرش به شغل معلمی با صلاحیت حرفه‌ای ($r = ۰/۵۳$)، نگرش به شغل معلمی با خودکارآمدی شغلی ($r = ۰/۶۵$) به دست آمده‌اند که از لحاظ آماری مثبت و معنی‌دار هستند. قبل از ارزیابی الگوی ساختاری، شاخص‌های برازش برای الگوی اندازه‌گیری محاسبه شد. الگوی اندازه‌گیری، ارتباط بین متغیرهای آشکار با متغیرهای مکنون را آشکار می‌کند. شاخص‌های برازش الگوی اندازه‌گیری در جدول ۴، برازش بسیار مناسب این الگو را نشان می‌دهد؛ بنابراین، متغیرهای آشکار توانایی عملیاتی کردن متغیرهای مکنون را دارند.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل معادلات ساختاری

شاخص‌ها	X^2	Df	GFI	IFI	RMSEA	NFI	CFI
مدل‌های نهایی	۲/۶۷۱	۱	۰/۹۹	۰/۹۸۸	۰/۰۵۴	۰/۹۸۵	۰/۹۸۷

شکل ۲. خروجی نرم‌افزار بر اساس ضرایب استاندارد

در مدل ساختاری معنی‌داری ضریب مسیر با استفاده از z (z -value) مشخص می‌شود. چنانچه مقدار Z بین $1/96$ الی $2/57$ باشد، ارتباط دو سازه در سطح $(P < 0/05)$ معنی‌دار است. اگر مقدار Z بیشتر از $2/57$ باشد، معنی‌داری ارتباط در سطح $(P < 0/01)$ است.

جدول ۵. ضرایب تأثیر متغیرهای دانش معلمی و نگرش به شغل معلمی بر صلاحیت حرفه‌ای و خودکارآمدی شغلی

معناداری	Z	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	مسیر فرضیه‌ها
0/001	5/16	0/29	0/25	دانش معلمی $\leftarrow$ صلاحیت حرفه‌ای
0/001	4/67	0/24	0/30	دانش معلمی $\leftarrow$ خودکارآمدی شغلی
0/001	6/68	0/37	0/23	نگرش به شغل معلمی $\leftarrow$ صلاحیت حرفه‌ای
0/001	10/15	0/51	0/46	نگرش به شغل معلمی $\leftarrow$ خودکارآمدی شغلی

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، ضریب استاندارد مسیر دانش معلمی بر صلاحیت حرفه‌ای $(Z = 5/16)$ ، $\beta = 0/29$ از لحاظ آماری مثبت و معنادار به دست آمده است. بر اساس معنی‌دار بودن ضریب مسیر بین دانش معلمی با صلاحیت حرفه‌ای در سطح $P < 0/01$ چنین نتیجه می‌شود که دانش معلمی بر صلاحیت حرفه‌ای دانش‌جومعلمان تأثیرگذار است. ضریب استاندارد مسیر دانش معلمی با خودکارآمدی شغلی $(Z = 4/67, \beta = 0/24)$ از لحاظ آماری مثبت و معنادار به دست آمده است. بر اساس معنی‌دار بودن ضریب مسیر بین دانش معلمی با خودکارآمدی شغلی در سطح $P < 0/01$ چنین نتیجه می‌شود که دانش معلمی بر خودکارآمدی شغلی دانش‌جومعلمان تأثیرگذار است. ضریب استاندارد مسیر نگرش به شغل معلمی بر صلاحیت حرفه‌ای $(Z = 6/68, \beta = 0/37)$ از لحاظ آماری مثبت و معنادار به دست آمده است. بر اساس معنی‌دار بودن ضریب مسیر بین نگرش شغل معلمی با صلاحیت حرفه‌ای در سطح $P < 0/01$ چنین نتیجه می‌شود که نگرش به شغل معلمی بر صلاحیت حرفه‌ای دانش‌جومعلمان تأثیرگذار است. ضریب استاندارد مسیر نگرش به شغل معلمی با خودکارآمدی شغلی $(Z = 10/15, \beta = 0/51)$ از لحاظ آماری مثبت و معنادار به دست آمده است. بر اساس معنی‌دار بودن ضریب مسیر بین نگرش به شغل معلمی با خودکارآمدی شغلی در سطح $P < 0/01$ چنین نتیجه می‌شود که نگرش به شغل معلمی بر خودکارآمدی شغلی دانش‌جومعلمان تأثیرگذار است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش دانش معلمی و نگرش مرتبط با شغل معلمی بر صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی شغلی دانش‌جومعلمان دانشگاه فرهنگیان شهر تبریز انجام شده است. با توجه به یافته‌های پژوهش، دانش معلمی تأثیر معناداری بر صلاحیت حرفه‌ای دانش‌جومعلمان دارد. یافته‌های این نتیجه، با یافته‌های یانگ و همکاران (Yang et al, 2020)، تای و لی (Tai & Lee, 2015)، پرینگل و همکاران (Pringle, Dawson & Ritzhaupt, 2015) و

کومور (Kömür, 2010) هم‌سو است. کومور (Kömür, 2010) نشان داد بین دانش تدریس و صلاحیت معلمی دانشجومعلمان رابطه معناداری وجود دارد و دانشجومعلمانی که از دانش تدریس بالاتری برخوردار بودند نمرات بالاتری در صلاحیت معلمی گرفته بودند. آموزش مؤثر نیازمند دانش معلمی است که دانشجومعلمان می‌بایست آن را کسب نمایند. آن‌ها می‌توانند دانش معلمی خود را از راهبردهای فردی و حرفه‌ای کسب نمایند؛ یعنی علاوه بر زمینه‌هایی که لازم است سازمان در خصوص دانش معلمی را فراهم آورد زمینه‌های متعدد یادگیری فردی وجود دارد. اگر این دانش قبل از شروع آموزش (تربیت‌معلم) به معلمان منتقل شود در توسعه صلاحیت‌های تأثیر بسزایی دارد (Ramazanzade et al, 2021). رئوف (Rauf, 2008) بیان می‌کند بدون هیچ تحقیقی می‌توان فهمید که داشتن صرف دانش بدون مهارت کافی نیست. در واقع معلم باصلاحیت باید دانش حرفه‌ای، مهارت و نگرش را در راستای هم‌دارا باشد و معلم دارای صلاحیت حرفه‌ای کسی است که دانش حرفه‌ای، نگرش و مهارت موردنیاز برای انجام وظایف مربوط به شغلش را دارا باشد. معلمان برای داشتن کارایی لازم نیازمند مهارت‌های اساسی هستند (Turani, 2017). این مهارت‌ها و توانایی‌ها فعالیت‌های معلمان را در شغل خود و در محیط آموزشی، کارآمد می‌سازد و وجود آنها برای رسیدن به بهره‌وری آموزشی ضروری است و تسلط بر آنها به معلمان رضایت بیشتری می‌دهد و آنها را مطمئن می‌سازد که به پیشرفت و ترقی نیاز دارند. صلاحیت‌های حرفه‌ای معلم را شامل آن دسته از دانش‌ها و رفتارهایی است که معلم با کسب آنها می‌تواند فرایند تعلیم و تربیت را تسهیل نماید. از جمله این دانش‌ها، دانش معلمی است (Safi, 2008). دانش معلمی به‌عنوان جنبه‌ای از شایستگی است (Blömeke & Kaiser, 2014) که فهم انواع دانش معلمی (دانش موضوعی، دانش محتوای تربیتی، دانش عمومی، دانش برنامه درسی، دانش یادگیرندگان، دانش موقعیت تربیتی، دانش اهداف) می‌تواند کمک شایانی به تبیین صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان کند (Ali Ahmadi et al, 2016).

یافته دیگر پژوهش نشان داد دانش معلمی تأثیر معناداری بر خودکارآمدی شغلی دانشجومعلمان دارد. این نتیجه، با یافته‌های شارپ و همکاران (Sharp et al, 2016)، لدر - جانسن و رانکین - اریکسون (Leader-Janssen & Rankin, 2013)، لی و تسای (Lee & Tsai, 2010) هم‌سو است. نتایج پژوهش لی و تسای (Lee & Tsai, 2010) نشان داد بین خودکارآمدی ادراک شده و نگرش مثبت نسبت به آموزش تحت وب رابطه وجود دارد. همچنین یافته‌ها نشان داد معلمان مسن‌تر و باتجربه سطوح پایینی از خودکارآمدی در ارتباط با دانش محتوایی پداگوژیکی فناورانه را دارا هستند، هر چند که معلمان باتجربه استفاده از وب (از جمله برای آموزش) سطوح بالاتری از خودکارآمدی از خود نشان دادند. دانش معلمی و خودکارآمدی هر دو به موفقیت معلم کمک می‌کنند. چنانچه بندورا اشاره می‌کند اگر شخص در پایان رساندن یک وظیفه موفق باشد خودکارآمدی برای آن وظیفه افزایش می‌یابد و اگر شکست بخورد، خودکارآمدی نیز کاهش می‌یابد. محققان پیشنهاد می‌کنند برای این‌که معلمان در کمک به یادگیرندگان موفق باشند، دانش معلمی و خودکارآمدی بسیار مهم هستند. هم دانش معلمی و هم خودکارآمدی شغلی از طریق تجربیات آینده‌نگرانه معلمان در برنامه‌هایی که برای آینده شغل معلمی خود دارند شکل می‌گیرد. برای ایجاد و ساخت دانش قوی و خودکارآمدی شغلی بالا در معلمان هم یادگیری دانشگاهی و هم یادگیری تجربی دارای اهمیت هستند. صاحب‌نظران تعلیم و تربیت دانش معلمی را نقطه اتکای هر نوع تغییر و تحولی در نظام آموزش و پرورش دانسته‌اند. مطالعات انجام شده حاکی از آن است که بین دانش معلمی و خودکارآمدی شغلی آنان رابطه مثبتی وجود دارد (Samadi, 2013). دانشجومعلمانی که از دانش حرفه‌ای بالاتری برخوردارند از توانایی بالاتری در خودکارآمدی شغلی برخوردارند. توسعه حرفه‌ای دانشجومعلمان یک ضرورت است که مسئولیت توسعه آن بر عهده دانشگاه فرهنگیان است. توسعه دانش معلمی نیازمند تحول در فرایند آموزش، تغییر باورها، نگرش‌ها و فراهم نمودن چارچوب مناسب برای آموزش و یادگیری است. خودکارآمدی شغلی از متغیرهای کلیدی انگیزشی است که تحت تأثیر دانش معلمی است. خودکارآمدی شغلی توسط عوامل متعدد شکل می‌گیرد و میزان خودکارآمدی بیانگر آن است که فرد تا چه اندازه به توانایی‌های خود برای دستیابی به هدف مشخص اطمینان دارد.

بر اساس یافته دیگر پژوهش، نگرش به شغل معلمی تأثیر معناداری بر صلاحیت حرفه‌ای دانشجومعلمان دارد. این نتیجه، با یافته‌های آستنر (Üstüner, 2017)، بی‌باک و همکاران (Bibak et al, 2014) و اسلام و تان (Islam & Tan, 2012) هم‌سو است. اسلام و تان (Islam & Tan, 2012) نشان دادند بین صلاحیت حرفه‌ای و نگرش دانشجومعلمان به حرفه معلمی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. از آنجا که نگرش به حرفه معلمی یکی از مهم‌ترین متغیرها در حوزه روانشناسی شغلی و پیش‌بینی‌کننده موفقیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان است، میزان علاقه و رضایت نسبت به شغل معلمی دانشجومعلمان و کیفیت آموزشی آنان از جمله عواملی هستند که نقش مهمی در صلاحیت حرفه‌ای دارند (Bibak et al, 2014). نگرش به حرفه را می‌توان از طریق نهاده‌سازی برنامه‌های صلاحیت حرفه‌ای مستمر در مدارس ارتقا داد. بدین ترتیب شایسته است فرصت‌هایی در اختیار معلمان قرار بگیرد تا در نگرش معلمان نسبت به یادگیری و آموزش تغییر پارادایمی صورت بگیرد (Dinarvand & Golzari, 2019). دانشجومعلمانی که دارای صلاحیت حرفه‌ای هستند برای پاسخ به نیازهای کاری و شغلی توانایی بهتری از خود بروز می‌دهند و احساس بهتری نسبت به شغل و خودشان دارند. توانایی معلمان برای انجام مسئولیت‌هایشان و بهبود کیفیت نظام آموزشی نیازمند توسعه مثبت نگرش‌ها نسبت به حرفه معلمی در حیطه‌های حرفه‌ای و احساسی است. عملکرد معلمانی که نگرش مثبتی نسبت به حرفه خود دارند و از صلاحیت‌های لازم برای حرفه معلمی برخوردارند بهتر خواهد بود. معلمانی که نگرش مثبتی به حرفه خود دارند نسبت به آن تعهد بیشتری نیز بروز می‌دهند. در واقع، داشتن توانمندی‌های فردی و شغلی شامل شایستگی‌های فردی، مهارت‌های آکادمیک، مهارت مدیریت فردی و مهارت کار گروهی سبب می‌شود دانش‌آموختگان در موقعیت‌های شغلی و حرفه‌ای بسیار کارا تر و مولدتر عمل کنند و نگرش مثبتی در رفتار و کار خود نشان دهند. افراد توانمند برای پاسخ به نیازهای کاری و شغلی خود توانایی بهتری از خود بروز می‌دهند و احساس بهتری نسبت به شغل و خودشان دارند.

این پژوهش همچنین نشان داد، نگرش به شغل معلمی تأثیر معناداری بر خودکارآمدی شغلی دانشجومعلمان دارد. این نتیجه، با یافته‌های آکدمیر (Akdemir, 2018)، آستنر (Üstüner, 2017)، اویانیک (Uyanik, 2016) و بی‌باک و همکاران (Bibak et al, 2014) هم‌سو است. خودکارآمدی شغلی متأثر از عامل مهم‌تری به نام نگرش شغلی است. نگرش شغلی به معنای طرز تفکر فرد نسبت به جنبه‌های مختلف شغلش و نوعی سنجش روحیه در انجام وظیفه محسوب می‌شود (Hejazi et al, 2012). اویانیک (Uyanik, 2016) نشان داد رابطه بین باورهای خودکارآمدی و نگرش به حرفه معلمی در دانشجومعلمان سال آخر قوی‌تر می‌باشد. دانشجومعلمانی که دارای نگرشی مثبت نسبت به شغل معلمی هستند از نظر ویژگی‌های شخصیتی، افرادی مصمم، با احساس مسئولیت، دارای دقت عمل، گروه‌گرا، سرشار از هیجان، با اعتماد، سازش‌پذیر، با اراده و پایدار در خلق و خو هستند. می‌توان گفت نگرش دانشجومعلمان در طول تحصیل بر اثر آموزش‌های مراکز تربیت معلم نسبت به حرفه و آینده شغلی خود مثبت‌تر می‌شود و همین امر خودکارآمدی شغلی آن‌ها را بالاتر می‌برد. دانشجومعلمانی که نگرش مثبتی نسبت به حرفه خود دارند در تربیت نسل آینده کارآمدی بیشتری از خود نشان می‌دهند و اثربخش‌تر خواهند بود. از این‌رو، می‌توان تأکید کرد داشتن توانمندی‌های فردی و شغلی شامل مهارت‌های آکادمیک، مهارت مدیریت فردی (داشتن نگرش و رفتار مثبت، مسئولیت‌پذیری و نطباق‌پذیری) و مهارت‌های کارگروهی سبب می‌شود دانش‌آموختگان در موقعیت‌های شغلی و حرفه‌ای بسیار کارا تر عمل کنند و نگرش در رفتار و کار خود نشان دهند. افراد توانمند برای پاسخ به نیازهای کاری و شغلی توانایی بهتری از خود بروز می‌دهند و احساس بهتری نسبت به شغل خودشان دارند (Bibak et al, 2014). یافته‌های پژوهش حجازی و همکاران (Hejazi et al, 2012) رابطه بین نگرش شغلی و احساس خودکارآمدی معلمان و مولفه‌های آن را مورد تأیید قرار می‌دهد. با توجه به اهمیت این موضوع، دانشگاه فرهنگیان باید تدابیری در زمینه تقویت نگرش‌های شغلی مثبت دانشجومعلمان به منظور افزایش خودکارآمدی شغلی اتخاذ نماید. پژوهش‌ها نشان داده‌اند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ارتباط نزدیکی با کارآمدی تدریس معلمان دارد و آن نیز به نوبه خود از

ویژگی‌ها، باورها و عقاید معلمان درباره توانایی‌های حرفه‌ای‌شان تأثیر می‌پذیرد. از سوی دیگر نوع نگرش می‌تواند عملکرد شغلی و کیفیت آموزشی را تعیین کند و معلم به‌عنوان اساسی‌ترین مؤلفه موفقیت مدرسه شناخته می‌شود (Hejazi et al, 2012). مهم است که به دانشجومعلم‌ان کمک کنیم تا از طریق لنزهای مختلف به تدریس بنگرند و از منظر وسیع‌تری به عملکرد خودشان بپردازند. با این کار، آن‌ها می‌توانند توانایی و تمایل به ادامه توسعه حرفه‌ای خود را در حرفه آینده خود دنبال کنند. باورها و نگرش‌ها همواره به عنوان نیروی محرک و جهت‌دهنده به رفتارهای انسان بوده‌اند. همچنین دانش شغلی از مهم‌ترین عوامل در موفقیت شغلی محسوب می‌گردد. این دو متغیر در حرفه معلمی نقشی فراتر از سایر مشاغل دارند که اگر در جهت صحیح و درست هدایت شوند مطابق یافته‌های پژوهش موجب افزایش صلاحیت‌های حرفه‌ای و خودکارآمدی شغلی می‌گردند. همان‌گونه که در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر استقرار نظام سنجش صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای، تعیین ملاک‌های ارزیابی و نظام رتبه‌بندی علمی و تربیتی معلمان و تقویت انگیزه‌ی ارتقای شغلی در آنان براساس نظام معیار اسلامی و استقرار نظام پرداخت‌ها براساس تخصص، شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی تأکید شده است (Ghaderi & Shapoorjani, 2019).

همان‌گونه که نتایج این فرضیه نشان داد صلاحیت حرفه‌ای نیازمند دانش معلمی است و معلمانی که از دانش لازم حرفه خود برخوردارند از صلاحیت حرفه‌ای بالاتری نیز برخوردارند. از این‌رو، دانش و محتوای ارائه شده به دانشجومعلم‌ان لازم است در راستای تغییرات دنیای امروز و نیازهای فراگیران باشد. صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان به‌صورت جامع و دقیق گردد و جذب دانشجومعلم‌ان بر اساس شاخص‌های مشخص شده صورت پذیرد. با توجه به نتیجه فرضیه دوم، پیشنهاد می‌شود به استفاده از روش‌های تدریس نوین، مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های گوناگون و توانمندی‌های علمی و حرفه‌ای استادان دانشگاه در ارائه دانش و ایجاد انگیزه در دانشجویان توجه شود. با توجه به نتیجه فرضیه سوم، پیشنهاد می‌شود زمینه‌های ایجاد نگرش مثبت در دانشجومعلم‌ان نسبت به شغل معلمی با ایجاد محیطی سالم، شاد و مفرح و اهتمام به یادگیری به صلاحیت حرفه‌ای دانشجومعلم‌ان کمک کنند و سمینارها و کارگاه‌هایی به‌منظور حساسیت‌زدایی در اهمیت نگرش مثبت نسبت به حرفه معلمی برگزار شود. با توجه به نتیجه فرضیه چهارم، پیشنهاد می‌شود علاوه بر کلاس‌های دانشگاه با برگزاری کلاس‌های فوق برنامه جالب مانند سمینارها و کارگاه‌هایی به‌منظور ایجاد حس خودکارآمدی در دانشجومعلم‌ان اهتمام ورزند. با آگاه کردن دانشجومعلم‌ان از میزان تلاش و موفقیتشان به آنان کمک کنند تا به‌طور فزاینده‌ای احساس خودکارآمدی شغلی کنند.

مشارکت نویسندگان

ابوالفضل قاسم‌زاده علیشاهی: راهنمایی و نظارت بر اجرای تحقیق.

محمدحسین نعمتیان: گردآوری داده‌ها، نگارش متن مقاله و گردآوری منابع.

محمد رزاقی: تحلیل آماری داده‌های مقاله، نگارش بحث و نتیجه‌گیری و ویراستاری و اصلاح متن.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند از کلیه دانشجومعلم‌ان دانشگاه فرهنگیان شهر تبریز که داوطلبانه در این پژوهش شرکت داشتند، تشکر و قدردانی نمایند.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است»

منابع

- Adli, F. (2015). Improving the teacher professional competence with a pedagogical content knowledge. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, 1(1), 79-87. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.26457156.1394.1.1.6.0](https://doi.org/10.26457/156.1394.1.1.6.0)

- Ahmad, N. (2011). *Attitude of Student Teachers towards Teaching in relation to Academic Achievement*. All India Khilafat committee college of education, Mumbai.
- Akdemir, Ö, A. (2018). An Investigation of the Relationship between Prospective Teachers' Self-Efficacy Beliefs and their Attitudes towards Teaching Profession. *Journal of Education and e-Learning Research*, 5(3), 157-164. <https://doi.org/10.20448/journal.509.2018.53.157.164>
- Ali Ahmadi, G., Amini Zarrin, A., & Mahdizade Tehrani, A. (2016). An overview of teacher knowledge types from the viewpoint of connoisseurship theory and its relation with educational technology: A descriptive-analytic study. *Journal of Educational Innovations*, 15(4), 7-28. [In Persian]
- Asadian, S., Ghasemzadeh Alishahi, A., & Gholizadeh, H. (2017). The Role of Professional Ethics and Professional Qualifications on Teacher's Self-Efficacy. *Ethics in Science and Technology*, 12(3), 34-44. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.22517634.1396.12.3.5.4](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1396.12.3.5.4)
- Bibak, E., Bakhshayesh, A., & Barzegarfrooee, K. (2014). The role of personality traits, quality of education and individual strengths in pre-service teachers' attitudes towards teaching profession. *Educational and Scholastic studies*, 3(2), 9-31. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.2423494.1393.3.2.1.9](https://doi.org/10.1001.1.2423494.1393.3.2.1.9)
- Blömeke, S., & Kaiser, G. (2014). *Theoretical Framework, Study Design and Main Results of TEDS-M*. In Blömeke, S., Hsieh, F.-J., Kaiser, G., Schmidt, W.H. (2014). *International Perspectives on Teacher Knowledge, Beliefs and Opportunities to Learn*. Springer Netherlands.
- Blömeke, S., Hsieh, F. J., Kaiser, G., & Schmidt, W. H. (2014). *International Perspectives on Teacher Knowledge, Beliefs and Opportunities to Learn*. Netherlands. <https://doi.org/10.1007/978-94-007-6437-8>
- Chegini Nejad, E. (2012). The relationship between the level of professional qualification and self-efficacy and motivation to improve among elementary teachers in Karaj city. *Master's thesis Submitted in Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch*. [In Persian]
- Demir E. (2016). Evaluation of professional personality competence of physical education teachers working in secondary schools by students. *Journal of Education and Training Studies*, 4(2), 60-66. <https://doi.org/10.11114/jets.v4i2.1116>
- Dinarvand, A., & Golzari, Z. (2019). The effect of flipped instruction on teachers' professional attitudes and self-efficacy. *Technology of Education Journal (TEJ)*, 14(1), 145-156. [In Persian] <https://doi.org/10.22061/jte.2018.3987.1968>
- Farzaneh, M., Poorkarimi, J., & Ezati, M. (2015). Studying Relationship between Professional Competencies and Psychological Empowerment of High School Teachers in the County of Shirvan. *Research in School and Virtual Learning*, 2(8), 69-88. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.23456523.1394.2.8.5.1](https://doi.org/10.1001.1.23456523.1394.2.8.5.1)
- Fazeli, A., & Mehrmohammadi, M. (2015). The nature of teaching knowledge and teachers knowledge; compare the viewpoints of Lee Shulman and Gary Fenstermacher. *Foundations of Education*, 5(1), 30-46. [In Persian] <https://doi.org/10.22067/fe.v5i1.22259>
- Fereday, J., Muir, E. (2006). The role of performance feedback in the self-assessment of nursing competence: A research study with nursing clinicians. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 70 -553. [https://doi.org/10.1016/S1322-7696\(08\)60511-9](https://doi.org/10.1016/S1322-7696(08)60511-9)
- Ghaderi, A., & Shapoorjani, F. (2019). Investigating the relationship between self-efficacy beliefs and teachers' professional qualifications. *the first conference on curriculum planning and mind training in teacher training, Gorgan*. [In Persian]

- Hejazi, E., Sadeghi, N., & Khaki, S. (2012). A study on the relationship between teachers' job attitude, sense of efficacy and collective efficacy with their job commitment. *Journal of Educational Innovations*, 11(2), 7-30. [In Persian]
- Hilfert-Rüppell, D., Meier, M., Horn, D., & Höner, K. (2021). Professional Knowledge and Self-Efficacy Expectations of Pre-Service Teachers Regarding Scientific Reasoning and Diagnostics. *Education Sciences*, 11, 629. <https://doi.org/10.3390/educsci11100629>.
- Islam, H. A. S., & Tan, K. E. (2012). Pre-service teachers' level of competence and their attitudes towards the teaching profession. *Asian Journal of Social Sciences & Humanities (AJSSH)*, 1(3), 14-22.
- Keshavarz, L., Barazadeh, H., & Molajafari, A. (2016). Determining the Predictor Factors of Carrier Self-Efficacy among Tehran Sport Board's Managers. *Sport Management Studies*, 6(27), 199-218. [In Persian]
- Koirala, H. P., Davis, M., & Johnson, P. (2008). Development of a performance assessment task and rubric to measure prospective secondary school mathematics teachers' pedagogical content knowledge and skills. *Journal of Mathematics Teacher Education*, 11(2), 127-138. <https://doi.org/10.1007/s10857-007-9067-3>
- Kömür, Ş. (2010). Teaching knowledge and teacher competencies: a case study of Turkish preservice English teachers. *Teaching Education*, 21(3), 279-296. <https://doi.org/10.1080/10476210.2010.498579>
- Kula, S. S. (2022). The predictive relationship between pre-service teachers' self-efficacy belief, attitudes towards teaching profession and teaching motivation. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 9(4), 705-718. <https://doi.org/10.33200/ijcer.1068573>
- Lauermaun, F., & Konig, J. (2016). Teachers' professional competence and wellbeing: Understanding the links between general pedagogical knowledge, self-efficacy and burnout. *Learning and Instruction*, 45, 9-19. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2016.06.006>
- Leader-Janssen, E. M., & Rankin-Erickson, J. L. (2013). Preservice Teachers' Content Knowledge and Self-Efficacy for Teaching Reading. *Literacy Research and Instruction*, 52(3), 204-229. <https://doi.org/10.1080/19388071.2013.781253>
- Lee, M., & Tsai, C. (2010). Exploring teachers' perceived self-efficacy and technological pedagogical content knowledge with respect to educational use of the World Wide Web. *Instructional Science*, 38, 1-21. <https://doi.org/10.1007/s11251-008-9075-4>
- Majedi, P., Naderi, E., & Seifnaraghi, M. (2019). Designing a model of teacher competencies in accordance with global characteristics and validating it from the viewpoint of educational experts and exemplary teachers of schools in Tehran. *School Administration*, 7(1), 84-104. [In Persian] <https://doi.org/10.34785/J010.1398.309>
- Mesrabadi, J., Yarmohammedzadeh, P., & Azimpour, E. (2018). Impact Model Self-Determination Job Motivation of Teachers the Use of Instructional and Disciplinary Strategies. *Journal of Instruction and Evaluation*, 11(41), 13-29. [In Persian]
- Mirkamali, S. M., Narenji Thani, F., & Asadi, S. (2019). Evaluation of professional competences of elementary teachers "from the perspective of administrators" in Markazi province. *School Administration*, 7(3), 86-69. [In Persian] <https://doi.org/10.34785/J010.1398.600>.
- Mirkamali, S. M., Pourkrimi, J., Farastkhah, M., and Namdari Pejman, M. (2018). Designing a quality assurance model for student-teacher educational planning in Farhangian University. *Journal of Educational Planning Studies*, 6(12), 65-88. [In Persian] <https://doi.org/10.22080/eps.2018.1786>
- Mohammadi, M. (2014). The relationship between career attitude and professional self-efficacy

- of second-year girls' secondary school teachers in Khorramabad city. *The third national conference on sustainable development in educational sciences and psychology, social and cultural studies, Tehran*. [In Persian]
- Mollaenezhad, A. (2012). The desired professional qualifications of primary school trainee teachers. *Journal of Educational Innovations*, 11(4), 33-62. [In Persian]
- Murathan, T., & Özdemir, K. (2017). Investigation of the Attitudes of Physical Education Teacher Candidates toward Teaching Profession and Sense of Competence in Terms of Some Variables. *Journal of Education and Learning*, 6(4), 229-238. <https://doi.org/10.5539/jel.v6n4p229>
- Nasiri, F., & Moradisafar, A. (2018). Studying the Relationship between Teachers' Professional Qualities and Students' Entrepreneurial Motivation and Spirit. *Teacher Professional Development*, 3(1), 105-119. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.24765600.1397.3.1.6.8](https://doi.org/10.1001.1.24765600.1397.3.1.6.8)
- Pringle, R. M., Dawson, K., & Ritzhaupt, A. D. (2015). Integrating Science and Technology: Using Technological Pedagogical Content Knowledge as a Framework to Study the Practices of Science Teachers. *Journal of Science Education and Technology*, 24, 648-662. <https://doi.org/10.1007/s10956-015-9553-9>
- Rahimi, H., Kasaei, A., & Asadpour, E. (2019). Investigating the Role of Job Engagement and Job Self-Efficacy with Job-Family Conflict in Female Nurses of Tehran. *Avicenna Journal of Nursing and Midwifery Care*, 26(6), 366-376. [In Persian] <https://doi.org/10.30699/sjnhmf.26.6.366>
- Ramazanzade, K., Ayati, M., Abedi, F., & shokohifard, H. (2021). Elaborating on the Pedagogical Knowledge Achievement in a Clinical training: A Grounded Study. *Journal of Medical Education Development*, 13(39), 23-34. [In Persian] <https://doi.org/10.29252/edcj.13.39.23>
- Rauf, A. (2008). *Teacher training and internship* (1st ed). Tehran: Ravan Publications. [In Persian]
- Rezaei, M., & Zeinabadi, H. (2012). Organizational wellbeing of the school and the students' achievement: a causal model. *The Journal of New Thoughts on Education*, 8(2), 65-90. [In Persian] <https://doi.org/10.22051/jontoe.2012.252>
- Safari, S. S. (2018). Identifying the Relationship Female Secondary School Teachers' Metacognitive Beliefs and Professional Self-Efficacy on One Side and their Professional Qualifications in the City of Aleshtar on the other Side. *Teacher Professional Development*, 3(3), 19-32. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.24765600.1397.3.3.2.8](https://doi.org/10.1001.1.24765600.1397.3.3.2.8)
- Safarizanjani, N., Kazemzadeh Beytali, M., Hasani, M., & Namazpour, M. (2017). The study of the relationship between Professional Development of staffs and Self-efficacy and the types of Management Power in Islamic Azad University of Urmia. *Iranian Journal of Public Administration Mission*, 8(27), 1-12. [In Persian]
- Safi, A. (2008). *The image of the teacher (respecting the personality, qualifications, skills, memories and experiences of teachers)*. Tehran: Publications of the Association of Parents and Teachers. [In Persian]
- Sahin, I. (2011). Development of Survey of Technological Pedagogical and Content Knowledge (TPACK). *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(1), 97-105.
- Samadi, M. (2013). The Study Role of Teacher Professional Knowledge & Self-efficacy on Relationship Positive & Negative Styles with Their Students. *Journal of Educational Psychology Studies*, 10(17), 105-126. [In Persian] <https://doi.org/10.22111/jeps.2013.1449>
- Seyed Javadin, S. R. (2008). *General theories of organization and management* (1st ed). Tehran: Negah Danesh Publications. [In Persian]
- Sharp, A. C., Brandt, L., Tuft, E. A., & Jay, S. (2016). Relationship of Self-efficacy and

- Teacher Knowledge for Prospective Elementary Education Teachers. *Universal Journal of Educational Research*, 4(10), 2432-2439. <https://doi.org/10.13189/ujer.2016.041022>
- Tai, P., & Lee, O. (2015). Applying Technological Pedagogical and Content Knowledge (TPACK) model to develop an online English writing course for nursing students. *Nurse Education Today*, 35, 782-788. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.02.016>
- Turani, H. (2017). *Process management in school* (4th ed). Tehran: Danesh Publications. [In Persian]
- Üstüner, M. (2017). Personality and Attitude towards Teaching Profession: Mediating Role of Self Efficacy. *Journal of Education and Training Studies*, 5(9), 70-82. <https://doi.org/10.11114/jets.v5i9.2536>
- Üstüner, M., Demirtaş, H., & Cömert, M. (2009). The attitudes of prospective teachers towards the profession of teaching: The case of İnönü University, Faculty of Education. *Education and Science*, 34(151), 140-155.
- Uyanık, G. (2016). Investigation of the Self-Efficacy Beliefs in Teaching Science and Attitudes towards Teaching Profession of the Candidate Teachers. *Universal Journal of Educational Research*, 4(9), 2119-2125. <https://doi.org/10.13189/ujer.2016.040924>
- Venkatraman, G., Ravi, R., & Rajasekaran, R. (2018). International Trends in Teacher Competency Research: A Review. *International Journal of Pure and Applied Mathematics*, 119(7), 2591-2600.
- Wilson, S. M., Shulman, L. S., & Richert, A. E. (1987). *150 different ways" of knowing: Representations of knowledge in teaching*. In J. Calderhead (Ed.), *Exploring teachers' thinking*. London: Cassell (104-124).
- Yang, X., Kaiser, G., König, J., & Blömeke, S. (2020). Relationship between Chinese Mathematics Teachers' Knowledge and Their Professional Noticing. *International Journal of Science and Mathematics Education*. 19(5), <https://doi.org/10.1007/s10763-020-10089-3>
- Yenice, N. (2009). Search of science teachers' efficacy and self-efficacy levels relating to science teaching for some variables. *Procardia Social and Behavioral Sciences*, 1, 1062-1067. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.191>
- Zakirova, R. (2016). Structure of Primary School Teachers Professional Competence. *International Journal of Environment & Science Education*, 11(6), 1167-1173. <https://doi.org/10.12973/ijese.2016.386a>